

NAUJIENOS

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXX

Price 25c

Chicago, Ill. — Antradienis, Tuesday, June 7, 1983

Nr. 110

ISPANU PREMJERAS TAIKO JAV - C. AMERIKA

PASAULIO LIETUVIŲ SEIMO, JAUNIMO KONGRESO IR II-JŲ PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ DALYVIAMS

Šis svarbus išeivių gyvenimo įvykis tebūnie apvainikuotas visų pastangomis sutartinai sprendžiant ir vykdant mūsų tautinės kultūros ir lietuvių bendruomenės išlaikymo bei puoselėjimo uždavinius.

Linkime Pasaulio Lietuvių Bendruomenei stiprėti ir telkti jėgas žūtbutinėje tautos išlaikymo kovoje. Tegul Lietuvių Charta, priimta Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, būna kėlrodžiu išeivių bendruomenių ir organizacijų darbo pasiskirstymo ir sutarimo reikaluose.

VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO
KOMITETAS

NELEIS MAŽINTI PAJAMŲ MOKESČIŲ

WASHINGTON, D.C. — Senatorius Howard H. Baker, Jr., respublikonų daugumos vadas Senate, pareiškė įsitikinimą, kad Senatas atmes demokratų paruoštą įstatymo projektą, kuris leis nuo liepos 1 dienos sumažinti valstybės mokesčius 10 ar mažiau nuosimčių.

Sen. Baker žino, kad demokratų yra pasiruošę sumažinti valstybinius mokesčius žmėhams, neuždėribantiems \$50,000 per metus. Bet šitas klausimas dar galutinai nesutartas.

Atstovų Rūmuose kongr. Tomas O'Neill yra pasiruošęs kiekvienam mokesčių mōkėtojui sumažinti mokesčius tikiai \$700. Kas privalo mōkėti mažiau \$700, tai tam nieko nereikės mōkėti, o kas moka daugiau, tai iš savo mokesčių jis galės atskaityti \$700. Bet respublikonai yra pasiruošę ir šios sumos neleisti panaikinti.

AFGANAI ATSIĖMĖ JUMA BAZAR MIESTELĮ

ISLAMABADAS, Pakistanas. — Iš Afganistano ateinančios žinios sako, kad afganistaniečiai, vedantieji kovą prieš Sovietų karių, atsiėmė iš rusų Juma Bazar miestelį, esantį visai prie Sovietų Sąjungos pasienio.

Pranešimas sako, kad afganistaniečiai sutraukė į šią apylinkę apie 500 karių ir pradėjo pulti rusų laikomą pasienio miestelį. Kovos tęsėsi 24 valandas. Kovų metu žuvo aštuoni afganistaniečiai, bet rusai buvo priversti atiduoti ginklus, iškelti rankas ir iškelti.

Juma Bazar yra 12 mylių atstumu nuo Farlabo provincijos sostinės. Prie Farlabo prieš du mėnesius buvo susirėmimas su rusais. Tada žuvo 90 Sovietų karių.

KALENDORELIS

Birželio 7: Milda, Mingaila, Midas, Ziedūna, Darbutas, Šilgailė.

Saulė teka 5:16, leidžiasi 8:23.

Oras vėsus, li.

PRIEŠRINKIMINĖ PROPAGANDA LABAI ĮVAIRI

LONDONAS, Anglija. — Ketvirtadienį britai rinks naują parlamentą. Iki šios dienos britų premjerė Margaret Thatcher buvo labai susirūpinusi, nes bedarbių skaičius Anglijoje vis dėlto yra labai didelis. Darbiai, dalyvavusieji Falklando salų kare, darbo negavo. Premjerė Thatcher davė darbus keliems karininkams, norėjusiems pasilikti Falklando salose ir pasizadėjusiems prižiūrėti įvairias salų apsaugos statybas, bet Anglijon priėmė neturi darbo, kaip ir ankščiau neturėjo.

Šiandien konservatorių partijos propagandą vedanti bendrovė paskelbė, kad ponia Thatcher praves daugumą konservatorių ir parlamentą. Vieni pranešimai sakė, kad ji turės 100 parlaimnto narių daugumą. Vakare paskelbtas pranešimas sakė, kad ji turės 200 narių daugumą.

Visa tai yra propaganda. Niekas negali žinoti, kiek kas gaus balsų, kol tie balsai nesuskaičiuoti. Darbiai tikisi gauti geroką skaičių.

— Pirmadienį aukso uncija kainavo \$426.

— Vokiečių krašto apsaugos ministeris tvirtina, kad visa tautos propaganda eina iš sovietinių šaltinių.

*Howard Baker (R)

Sen. Howard H. Baker, Jr. pareiškė, kad respublikonai neleis demokratams mažinti mokesčių nuo liepos 1 d. Vyriausybė reikalingi pinigai naujiems ginklams gaminti.

Amerikos mokslininkai nustatė, kad medžiai, nelaimės užpulti, savo nelaimę praneša greta esantiems medžiams, o šie pakeičia savo lapų cheminę sąstatą, kad galėtų gintis nuo vabzdžių. Mokslininkams dar neaišku, kaip vienas medis praneša kitam apie ištikusią nelaimę.

MEDŽIAI PRANEŠA MEDŽIAMS APIE ARTEJANTĮ PAVOJŲ

MEDŽIAI PAKEIČIA CHEMINĮ LAPŲ SĄSTATĄ,
KAD VABZDŽIAI NEGALETŲ LAPŲ ESTI

WASHINGTON, D.C. — Washington ir New Hampshire botanikos sodų biologai nustatė, kad vabzdžių užpulti medžiai praneša greta esantiems neužpultiems medžiams apie ištikusį pavojų, o šie imasi apsaugos priemonių prieš užpuolusius vabzdžius. Kaip jie praneša, tuo tarpu dar tiksliai nenustatyta, bet manoma, kad vabzdžių užpulti išleidžia tam tikrą chemikalą, kuris, pasiekęs greta esantį medį, priverčia jį pakeisti lapų skonį ir mailinimą.

Chemikai nustatė, kad aplinkui užpultajai medį esantieji kiti medžiai tuojau imasi apsaugos priemonių ir pakeičia ne tik lapų skonį, bet ir jo maistingumą. Jie nustatė, kad vabzdžių užpuolimas ant vieno medžio verčia aplinkinius medžius gintis.

Sukėlė susidomėjimą mokslininkų tarpe

Iki šio meto vyravo įsitikinimas, kad medžiai neturi jausmų, nesima apsaugos priemonių ir nieko nesako greta esantiems medžiams. Medžio pajėgumas pakeisti cheminį lapo sąstatą, kad jis vabzdžiams būtų ne tik aštrus, bet ir netektų maistingumo, visus botanikus ir gamtos stebėtojus nustebino.

Gamtininkai žinojo, kad gamtoje yra energijos, žmonėms dar neapčiuopiamos ir nekontroliuojamos, bet jie nemanė, kad medis galėtų pranešti greta esančiam medžiui apie atsiradusį pavojų, o antrasis, gavęs žinią, pakeistų lapo cheminę sudėtį ir tokiu būdu apsigintų nuo pavojaus. Botanikai nustatė, kad medžiai pakeičia visą lapų cheminę sudėtį. Pavojus pranešamas visiems aplinkui stovintiems medžiams.

Žinią paskelbė Mokslo fondas

BEIRUTE SUŽEIDĖ LIBIJOS DIPLOMATĄ

BEIRUTAS, Libanas. — Sekmadienio naktį Libijos ambasados reikalų vedėjas Abdul Kader Gouka sunkiai buvo sužeistas šūviais į pilvą ir paskubomis išvežtas į Amerikos ligoninę Beirute. Pasikėsintojas paleido šūvius viešbučio vestibulyje, kai Libijos diplomatas grįžo į viešbutį ir rengėsi eiti į kambarį.

Viešbutis stovi vakarinėje Beiruto dalyje, tankiai žmonių apgyventoje Hamra srityje. Namai ten aukšti, gatvės visą laiką pilnos žmonių.

Šeštadienį Bekos slėnyje įvyko pirmas susišaudymas tarp palestiniečių. Buvo tvirtinama, kad žuvo 10 palestiniečių, bet vėliau paaiškėjo, kad žuvusių skaičius mažesnis. Arafatas nebegrįžo į Siriją, nes jis jaučia, kad Sirija kursto palestiniečius prieš Arafatą.

VAKAR KINIJĄ IŠSIRINKO PREZIDENTĄ

PEKINAS. — Pirmadienį Kinijos parlamentas išsirikino 78 metų amžiaus komunistą Li Ksiannianą. Jis buvo kovotojas prieš Čiang Kaiseko vyriausybę, vėliau tapo premjeru pavaduotoju, o dabar išrinktas Kinijos prezidentu.

Prezidentas neturi didelių teisių Kinijoje, bet jis privalo paskirti kelis aukštus tarnautojus. Paskutinis Kinijos prezidentas buvo Liu Šaoki. Kada prasidėjo kultūrinė revoliucija, tai prezidentas Liu buvo suimtas, jam primesti įvairiausi kaltinimai ir įmestas į kalėjimą. Ten jis persalo ir sunkiai susirgo. Jis mirė 1969 metais. Prezidento pareigas ėjo viceprezidentas, bet prieš porą mėnesių jis nuo jų atsiskė.

— Kongreso atstovai Bill Nelson, Norman D. Shumway ir George D. Wortheley nuvyko į Managua, kad galėtų pasikalbėti su Nikaraguos vyriausybės nariais.

PAGRINDAN DEDA VENEZUELA, MEKSIKĄ, KOLUMBIJĄ, PANAMĄ

GONZALEZ PLANUOJA ŠI MĖNESĮ IŠSIKALBĖTI
SU PREZIDENTU RONALD REAGANU

MEKSIKA, sostinė. — Ispanijos premjeras Felipe Gonzalez, praėitą savaitgalį atskridęs į Meksiką ir išsikalbėjęs su prezidentu Miguel de la Madrid Hurtado, ryžosi tarpininkauti tap prezidentu Ronald Reagano ir Centro Amerikos valstybių.

Premjeras Gonzalez yra įsitikinęs, kad iki šio meto vartotos priemonės ne tik Centro, bet ir Pietų Amerikos taikai įgyvendinti nedavė pageidaujamo rezultato ir jų nebesulauks. Premjeras yra įsitikinęs, kad pasitarimų pagrindas reikia padėti Meksikos, Venezuelos, Kolumbijos ir Panamos dabartinę poziciją. Šių keturių valstybių pasiūlymas yra realus.

Ispanijos premjeras dar ši mėnesį tikisi pasimatyti su JAV viceprezidentu Ronald Reaganu, su juo ras laiko išsikalbėti dabartinio konflikto reikalu ir pradėti konkrečius pasitarimus.

Premjeras nemano, kad reikėtų bijoti sandinistų. Jis yra įsitikinęs, kad su sandinistais reikia tartis ir galima susitarti. Minėtos keturios valstybės yra gerai informuotos, kas darosi Nikaraguoje, kokie jos santykiai su Sovietų Sąjunga.

Ispanams patinka prezidentas Reaganas. Jie atidžiai seka prezidento pastangas siekti taikos Centro ir Pietų Amerikoje, bet jie apgailestauja, kad prezidentas nesima iniciatyvos taikos planams vykdyti.

Ispanijos premjerą aerodrome pasitiko Meksikos užsienio reikalų ministeris B. Sepulveda Amor, kuris yra lokios pat nuomonės, kaip ir Felipe Gonzalez.

Ispanijos premjero atvykimas į Meksiką yra didelė Naujienos meksikiečiams. Pilietinio karo metu Meksika stjo buvusios ispanų respublikos pusę. Meksikiečiai stengėsi padėti Ispanijos respublikai, bet demokratinė respublika pralaimėjo karą. Diktatorius Franko negalėjo dovanoti Meksikai už paramą Ispanijos respublikai.

Dabar reikalai gerokai pasikeitė. Ispanijoje įvyko rinkimai. Daugumą laimėjo Ispanijos socialistų demokratų partija. Jov

šios premjeras Felipe Gonzalez yra pasiryžęs padėti Pietų ir Centro Amerikai baigti kovas ir grįžti prie demokratinės santvarkos. Visų pirma, socialistas Felipe Gonzalez nori padėti baigti kovas Centro Amerikoje

EGIPTAS PADEJO KALEJIMAN 36 JŪREIVIUS

KAIRAS, Egiptas. — Asvano teismas padėjo kalėjiman 36 Egipto jūreivius, kurie pirmą iššoko iš degančio laivo ir paliko visus keleivius, nieko jiems nepadedami ir nepalaukdami Jūreivio pareiga kitiems padėti o vėliau patiems gėlbėti. Jie turės sėdėti 30 dienų Asvano kalėjime, kol bus išaiškinta, kaip kilo gaisras laive.

Iš vandens buvo ištraukti 29 lavonai, didokas jų skaičių krododilų apkramtyti.

Teisėjas pasakė, kad visi 3 jūreiviai kalti dėl didelės laivo nelaimės. Jie nemokėjo prižiūrėti laivo pečių, kad nekiltų gaisras. Teisėjas pareiškė, kad jie kalti dėl įvykių nelaimės

VOKIEČIAI PRITARIA SEKRETORIUI WEINBERGER

HAMBURGAS. — Vakaru Vokietijos krašto apsaugos ministeris Manfred Woerner pareiškė, kad jis pilniausiai pritar sekr. Caspar Weinbergeriui. Svielių valdžia jau seniai Ry Europoje turi SS-21, SS-22 SS-23 atomines raketas, kuriomis gali pasiekti bet kurią Europos vietą, o dabar jie kelti triukšmą, kad prez. Reagan nori pagaminti kelias raketas galingesnes negu turi Sovietų valdžia.

Ministeris Woerner šią sąvmonę paskelbė Sontag Abend žurnale. Pradžioje abejojo sekr. Weinbergerio planais, bet kai išsikalbėjo ir tyrė, kiek rusai turi galingų raketų, tai jis pakeitė savo nuomonę ir ją gina visų vokiečių atvaizdoje.

— Ugandos vyriausybė tvirtina, kad Ugandos kariai nebeįsengė į vietinių stovykl

Kinijos komunistų partijos vadovybė pasiūlė Tengui Ksiapungui būti Kinijos prezidentu, bet jis griežtai atsiskė.

IŽEIDŽIANTIS PALYGINIMAS

A. Blūdakis 1983 m. gegužės 26 d. Naujienose duoda santrauką, kaip Lietuvoje su Jogaila prasidėjo krakščionybė ir kaip klebonai lenkai turėjo dideles teises — skriaudė, net ir plakė lietuvius baudžiauninkus ir reikalavo, kad jie būtinai ateitų į bažnyčią, į lenkų kalba laikomas pamaldas.

Ant galo A. Blūdakis sugretino lenkus klebonus Lietuvoje caro laiku su dabartiniais rusų komunistų laikais. Čia jis pačiam pavyzdžių Viduklės kleboną Alfonsą Svarinską.

"Kai kur buvo gražinta iš klebonų atimtos žemės (80 hektarų 197 akrai normoje), o iš valstybės išdoro klebonams buvo mokamos algos.

Todėl dabar kiekvienas turėtų nuosirdžiai suprasti tą begalinę klebonų desperaciją, kai jie, komunistų valdžioje netekę visų beneficijų (O ką gi gero turi liaudis? — A.M.), kokiais jie tik yra turėję, vėl slėjęsi prie baudžiauninkų masės kovoję dėl geresnės ateities."

Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" rašo, kad kunigas Alf. Svarinskas jau yra atlikęs 16 metų kalėjimo bausmę. Abu kunigai — Alf. Svarinskas, S. Ttamevičius ir kiti (J. Kauneckas, V. Vėlavicius ir J. Sėbelskis), toliau rašo Vatikano dienraštis, 1978 metais įsteigė Lietuvoje Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetą, kuris buvo užsibrėžęs sau tikslą siekti katalikams lygių teisių su ateistais (Draugas, gegužės mėn; 18 d.).

Tad sugretinti kun. Alfonsą Svarinską su Lietuvoje buvusiais lenkais klebonais, yra tikras pažeminimas ir įžeidimas. Tai tas pats, jei sulygintumėm gen. Praną Petronį, okupanto pataikūną, su Lietuvos partizanais, o Alf. Svarinską priklausytų partizanams.

Jei jis būtų norėjęs turėti gerą pragyvenimą, tai jis jį būtų lengvai įsigijęs, nes okupantas siūlo visokias lengvatas, kad tik pasizadėtų jam tarnauti ir griauti katalikų tikėjimą. Bet A. Svarinskas, kaip tikras karžygys, kovoja už Lietuvos laisvę ir katalikų tikėjimą, nesigaildamas nei savo sveikatos, nei gyvybės. Kovai prieš okupantą auklėjo ir jaunimą, kad kovotojų gretos neretėtų. Už nepaklusnumą okupantui, dabar klebonas Alf. Svarinskas yra nubaus-

tas 7 metams kalėjimo ir 3 metams tremties ir laisvės atėmimo.

Antanas Marmas

CLEVELAND, OHIO TRAGISKO BIRŽELIO MINĖJIMAS CLEVELANDE

Minėjimas įvyks sekmadienį, š.m. birželio mėn. 12 d., sekančia tvarka:

1:30 val. p.p. ekumeninės pamaldos (ne Mišios) Šv. Jono katedroje. Pamaldas atliks lietuvų, latvių ir estų kunigai, kurių metu giedos solistė Aldona Stempužienė ir latvių choras.

Tuoju po pamaldų įvyks trumpas minėjimas kardinolo Mindzenty plazoje (East 12-a gatvė ir Lakeside Ave.). Kalbą pasakys JAV kongresmanė Mary Rose Oakar. Organizacijos yra pranosoms atvykti su savo vėliavomis, ir Clevelando bei apylinkių lietuviai yra prašomi skaitlingai dalyvauti pamaldose ir minėjime.

Minėjimą rengia Clevelando Baltiečių Komitetas (ALT Clevelando Skyr., Clevelando Latvių Sąjunga ir Ohio Estų Taryba).

ANGLAI APIE ESTIJOS DISIDENTĄ

Londono dienraštis The Times (V.3) "Sąžinės kalinių" skiltyje aprašė Estijos disidentą Mart Niklų likimą.

Estijos biologas Mart Niklų, Karlo Darvino veikalų vertėjas į estų kalbą, yra Sovietų valdžios skaitomas "ypatingai pavojingų recidyvistų" ir todėl laikomas Pernos pataisos darbo kolonijoje Nr. 36, ypatingo režimo sekcijoje. Jis yra nuteistas 1981 m. sausio mėn. ir dar turi 8 metus išbūti stovykloje ir 5 metus tremtyje.

Jis yra vienas iš tų 45 estų, lietuvių ir latvių, kurie Vokietijos-Sov. Sąjungos nepuolimo pakto pasirašymo 40 metų sukakties proga pasirašė pareiškimą, kuriuo Sovietų vyriausybė buvo prašoma pripažinti tą faktą negaliojančiu. (Tarp kitko tas paktas privedė prie Estijos įjungimo į Sov. Sąjungą).

Septiniams mėnesiams praėjus po pareiškimą pasirašymo, M. Niklų buvo suimtas. Tai buvo jo pirmas suėmimas: 1959 metais jis buvo nuteistas dešimčiai metų už "pasidarbavimą

Magdalena B. Stankūnienė

iš gėlių ciklo — aliejus 1974

MELROSE PARK, ILLINOIS

PAMINĖTA KLUBO 50 METŲ SUKAKTIS

Lietuvių kolonija iškilmingai mas Mitrog ir R. Šuopys) su atšventė Melrose Parko Lietuvių JAV ir Lietuvos tautine vėliava Amerikos Piliečių Klubo aukštinę sukaktį. Nebuvo nei vienas iš klubo steigėjų, pirmųjų narių ir buvusių pirmininkų (jie iškeliavo amžinybę), bet pamaldose visi buvo prisiminti, už jų sielas pasimelsta.

Iškilmingų pietų metu buvo prisiminti klubo praeities darbai, sutikti sunkumai ir pasidžiaugta sėkminga klubo veikla.

Minėjimas buvo pradėtas pamaldomis (šeštadienį, gegužės 14 d., 7 val. vak.) Sacred Heart parapijos bažnyčioje. Tautiniais rūbais pasipuošęs jaunimas (R. Šuopytė, Astra Rudaitienė, T. Adolfa Garbaliuskas.

Iškilminguose pietuose salėje dalyvavo Melrose Parko Herald savaitraščio reporteris Jim Wisuri. Apie sukaktį rašė abu Melrose Parko savaitraščiai — Herald ir Star-Sentinel. Klubo sukaktį pasveikino Illinois valstijos 26-ojo distrikto senatorius Greg Zito.

Antrųjų pasaulio lietuvių sporto žaidynių Šachmatų varžybos

II ju Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių individualinės šachmatų varžybos bus pravestos šešų (6) ratų šveicarų sistema. Laiko riba: pirmą kontrolę — 25ėjimų — 1 val., antrą kontrolę — 25 min. — 1 val., trečią kontrolę — 30 min. allegro.

Tvarkarašis: Pirmas ratas vyks antradienį, birželio 28 d., 6 val. vak., II ir III ratai — trečiadienį ir ketvirtadienį, taipogi (6 val. vak., IV ratas — penktadienį, 10 val. ryto, V ratas — penktadienį, 2 val. popiet, ir VI ratas — šeštadienį, liepos 2 d., 10 val. ryto.

Iš anksto pranešę žaidėjai gali gauti po 1/2 tško be žaidimo už antradienio, trečiadienio arba penktadienio varžybas, tačiau iš viso ne daugiau kaip 1 tšką (2 ratus).

Varžybos numatomos pravesti šiose klasėse: vyrų A, B ir C.

Po prakalbų, sveikinimų ir užkandžių, linksnų programą salėje atliko Rasa Šoliūnaitė. Ji savo programą pavadino "Dainuojame su Lietuvos vyčiais". Išdalinusi pietų dalyviams dainų tekstus, apsišarvavusi akordeonu, dainoms vadovavo, akordeonu pritarė ir kartu su pietų dalyviais dainavo ir džiugino susirinkusius seniai girdėtomis gražiomis dainomis. Visi dalyviai Rasos Šoliūnaitės atlikta programa buvo patenkinti ir jai nesigailėjo aploдимentų. Negaili pasakyti, kiek buvo sudainuota dainų, bet galutinai tirti, kad jų buvo nemažai.

Kaip bažnyčioje pamaldose, taip ir salėje pietuose žmonių atsilankė labai daug (virš 120), kas mūsų mažai kolonijai reikiama laikyti rekordiniu skaičiumi. Maistą gamino ir jį aukšto šios ponios: Junkerienė, Rakauskienė, Sinkevičienė, Grigienė, Tautkienė, Podžiūnienė, Poderienė, Barauskienė, Paugienė, Liepinaitienė, Mejerienė, Dagienė. Dirbo visa klubo valdyba, bet pačią sunkiausią našą nešė klubo pirmasis vicepirmininkas A. Sinkevičius.

Klubo valdyba nuosirdžiai dėkoja mūsų šeiminiškams, kuriuos pagamino skanius pietus. Taip pat dėkoja visiems atsilankiusiems pamaldose bažnyčioje ir salėje pietuose. Lietuviškas ačiū visiems bet kuo prisidėjusiems prie klubo 50 metų sukakties iškilmingo paminėjimo: auka, darbu ir pasišventimu.

K. T-kus

moterų ir jaunių (žemiau 20 m. varžybų pirmą dieną). Vyrų klasės žaidėjų klasifikacija — pagal USCF reitingą.

Dalyvavimas yra atviras visų kraštų lietuvių kilmės šachmatininkams, atlikusiems dalyvių registraciją pagal nustatytą tvarką. Žaidėjų skaičius neapribotas.

Šios varžybos kartu skaitysis ir 1983 m. šiaurės Amerikos lietuvių pirmenybės, kurių laimėtojui teks Dr. Algirdo Nasvyčio Atminimui įsteigta Pereinamoji Taurė. Praeitų metų laimėtojas — Juozas Chrolavičius, iš Ham'ltono, Ont.

Smulkesnės informacijos pranešta visiems klubams, užjūrio kraštams ir kai kuriems pavieniams žaidėjams.

Dalyvių registracija atliekama iki birželio 25 d. pas varžybų vadovą Romą Fabijoną, 7744 S. Troy St., Chicago, IL 60652. Telef. (312) 737-0770 namų; (312) 977-4212 darbo.

Antrųjų PLS Žaidynių Šachmatų sekcija

ŠAULIAI IR KITOS ORGANIZACIJOS ŠV. KAZIMIERO KAPINĖSE PAMINĖJO MIRUSIUS

1983 m. gegužės 29 d. šauliai ir kitos organizacijos vyko į kapines prisiminti ir pagerbti mirusius.

Kaip visuomet, dalyvavo Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė, "Klaipėdos" jūros šaulių kuopa, Gen. T. Daukanto šaulių kuopa, karo veteranai ir Columbus vy-

čiai su puošniomis papakomėmis ir spagomis. Iš viso prie palydinių, kur buvo atnašaujama šv. Mišios, buvo išstatyta 10 vėliavų. Šauliams vadovavo pirmą VI. Išganaitis. Dalyviams parngta daug kėdžių.

Šv. Mišias atnašavo kun. J. Borevičius ir pasakė pamokslą Mišių auką nešė Columbus vyčiai. Daugėjo prie šv. Komunijos. Būdinga, kad pritrūko komunikantų. Nemažai žmonių grįžo nuo altoriaus, negavę Komunijos. Buvo daug svečių kunigų.

Giedoją Vyčių choras. Vadovavo muz. F. Strolia.

Po pamaldų rinkomės prikapinių steigėjų paminklo. Iš kilmės vadovavo inž. Barauskas. Maldą sukalbėjo klebonas kun. Stankevičius. Pagrindinę kalbą pasakė A. Regis. Kapinės įsteigtos prieš 80 metų.

Gyvygėlių vainiką prie paminklo padėjo p-lė Šukytė ir S. Valinskas. Klebonas Stankevičius palaimino.

Vyčių choras sugiedojo vieną paskutinį punktą "Marija, Marija" ir Tautos himną. Publikai pritarė.

Nežiūrint žvarbaus vėjo ir vos sauso oro, dalyvavo virš 1,000 asmenų. Kiti po iškilmių lankė savųjų kapus.

Uniformuoti šauliai buvo pakeisti į šaulių namus kavutė. Buvome gerai pavaisinti. Dėkui vadovybei.

Šauliai vieni iš geriausių reprezentantų rengiamose iškilnėse.

Iš viso dalyvavo uniformuoti šauliai (vyrų ir moterų) apie 600 asmenų. K. P.

SUSIVINIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 97 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmoko daugiau kaip Aštuonis milijonus dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA nieško pilno, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudžia — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės kuopų veikėjus, jie jums mielai pagelbės į SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001

Tel. (212) 563-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

• LITERATORA, lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1984 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstanti, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Macūno, P. Joniko, V. Stankos J. Rauckio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis b M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varnakūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

• DAINŲ ŠVENTĖS LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių žodžių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojančioms, gerinti autorės puikiai stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

• VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkštelės aprašymas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausa gyvenimo bruožų aprašymas, bet tiksliai to laikotarpio buities istorinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

• LIETUVISKASIS PAMARIS, Henriko Tomo-Tamaliūno įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės labuovės apeškių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimų ir jų vertinimai vokiečių kalba. Labai naudingoje 336 pusl. knygoje yra Rytprūšių žemėlapis. Kaina \$4.

• KĄ LAUMIS LAMA, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bet kainuoja tik \$3.

• JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik a. Jurgio Jaisnko knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

• BAITIKINĖS NOVELS, M. Zoschenko kūryba, J. Valažkio vertimas. 204 pusl. knygoje yra 40 samofonių novelių. Kaina \$2.

Knygos parduoda Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakius prašyti, prašyti kitiems paminėti.

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

2608 West 69th St., Chicago, IL 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

Maistas iš Europos sandėlių.

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

Inž. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES ŪKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunim ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Pailtas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

TVIRTA SVEIKATA – PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslų žinių populiarus perteikimas
JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

VITAMINŲ REIKALAI (13)

Briskime iš sveikatos reikaluose tamsybės. puoškimės medicinos mokslo šviesa visose srityse, įskaitant ir vitaminų reikalus.

(Mediciniškas raginimas)

VITAMINAS C (ascorbic acid). Šis gerai visiems žinomas vitaminas tirpsta vandenyje ir turi reikšmės daugeliui kūne vykstančių gyvybinių reiškinų. Vienas tokių to vitamino įtakojamų reiškinų yra apsauga nuo užsikrėtimo bakterijomis ir kovos su jau apturėtu uždegimu. Kitas to vitamino naudingas darbas yra kūno celių apsauga nuo oksidacijos. Kiekvienas to vitamino naudą gali išbandyti, įdėdamas kiek sutrintos tabletės į sutarkuotas bulves – jos bus baltos, nepajaus, nes vitaminas C apsaugos jas nuo susijungimo su deguonimi (oksidacijos).

Jungiamasis audinys kūne yra svarbus, jis jungia celes, tampumą suteikia žmogaus kūno minkštosios dalims. Tas jungiamasis audinys yra tam tikros rūšies baltymas (kolagenas, COLLAGEN). Jo kūne pasigaminimas didžia dalimi priklauso nuo vitamino C. Šis vitaminas palaiko sveikame stovį kolageną.

Tas vitaminas yra labai svarbus žaizdų gijimui, atstatymui audinių nudegus ir susižeidus. Labai daug vitamino C sunaudoja kūnas, atsiradęs didelės įtampos (stress) stovyje.

Kadangi tas vitaminas tirpsta vandenyje, todėl jis kasdien esti iš kūno išplaunamas. Daugumas gyvulių pasigamina vitaminą C savo kūne – tokiems nesvarbu jo apturėti iš išorės. Visai kas kita esti su žmogumi, su beždžionėmis ir jūros (Ginėjos) kiaulėmis. Tie trys gyvūnai NEGAMINA SAVO KŪNE vitamino C. Tokiu būdu to vitamino žmogus turi gauti iš išorės. Mes turime su maistu, ar su tabletėmis vitaminą C savo kūnui suteikti. Kitaip elgiantis kūnas ims stokoti vitamino C ir susilaukti labai rimtų, net mirtinų pasekmių.

Kokia nauda kūnui iš vitamino C

Vitaminas C įtakoja daugelį kūno veiklos sričių. Šalia sveikame stovyje užlaikymo jungiamojo audinio, odos, kaulų ir raizčių, tas vitaminas padeda dantų išsivystimui ir saugo kūną nuo uždegimo.

Jau pracinuėję liga skor-

butas (scurvy). Ta liga atsiranda dėl vitamino C stokos. Žmogus tapdavo silpnas, kraujodavo iš dantų smegenų ir kitų kūno vietų ir tapdavo mažakrauju. Tas vitaminas apsaugo nuo skorbuto.

Gijimas esti pagreitinamas to vitamino pagalba. Žmogus pajęgia savo sąnarius laisviau judinti, nes vitaminas C suskystina skysčius, besirandančius sąnariuose. Todėl visi sąnarių negrovėmis besiskundžiantieji (artritas) su nauda gali priimti gausius kiekius to vitamino.

Visi dabar skundžiamės oru. Vitaminas C yra pajėgus neutralizuoti įvairius nuodus ypač gyvsidabriu, smalkėni (carbon monoxide) ir arseniką apsinuodijus, o taip pat užterštą oro kenksmingas pasekmes.

Vitaminas C yra svarbus žmogui svarbiame reikale: ITAMPOJE (stress). Kūnas pajęgia, kėmėngiau tvarkytis su įtampa sukeltomis negerovėmis.

Kur normaliai yra vitaminas C

Daugumas šviežių vaisių ir daržovių turi vitamino C. Ji yra vyšnioje (acerola rūšyje), pomidoruose, rožių vaisiuose (rose hips) ir bulvėse. Bulvių nauda vitamino C atžvilgiu yra labai didelė: jos yra vadinamos "neturtingo žmogaus apelsinai". Iš čia aišku, kad Lietuvoje žiemos metu ne kiek mes turėdavome tų šviežių vaisių daržovių. Mus sveikus užlaikydavo lietuvių pamėgti įvairių pavidalų buivių valgiai.

Vitamin C stokos reiškiniai

Gausiai to vitamino stokojant, atsiranda minėtas skorbuto, t.y. kokie kiti negerumai gali atsirasti stokojant vitamino C: blogas virškinimas, mažakrauystė, menkas atsparumas uždegimams, apsikrėtimas, sutęnė skausmingi sąnariai, kraujuoančios dantenos, sumenkimas ieno pas gimdyvę, kraujavimas iš nosies ir iš įsidrėkimų.

To vitamino stoka gali susilpninti smulkias kraujagysles, ji sieneles. Tokios kraujagyslės (kapiliarai) maitina kūno audinius. Tada gali atsirasti širdies atakos bei paralyžiai (strokai)

dėl pasigaminusių kraujo krešulių kraujagyslėse.

Praktiškas geris iš vitamino C

Įrodyta, kad vitaminas C yra pajėgus kūnui padėti tvarkytis su įtampa, alergija, virusiniu bei bakteriniu apsikrėtimu, įskaitant slogas. Jis talkina kūnui susigydant žaizdas. Šis vitaminas lengvina arteriosklerozę, nes jis mažina cholesterolio kiekį kraujyje.

Tas vitaminas palengvina artėriškų skausmus ir padeda gy-i susižeidus be nusidėginus.

Kiek reikia kasdien sunaudoti vitamino C

Suvalgytas su vaisiais, daržovėmis bei tablečių pavidale vitaminas C ištirpsta vandenyje ir po KETURIŲ (4) valandų su šlapimu prasišalina iš kūno didesnę jo dalį.

Atsimintina, kad ne viskas tą suvalgyti reikia, kad suvalgytas vitaminas C susigerėtų į kraują. Žinotina, kad trukdė kūnui pasisavinti vitaminą C sekantieji dalykai: įtampa, rūkymas tabako, didelis kūno karščio pakilimas, aspirinas ir kiti skausmą mažinantieji vaistai. Todėl be reikalo neiminkime skausmui raminti vaistų.

Neklausykime peiza gaudžių skelbimų: jie perša mums visokius vaistus dėl menko (minor) skausmo laikinam poveikiui. Kai kurių slovių mes negalime sukontroliuoti, bet su rūkymu tai kiekvienas išmintingas žmogus kuo geriausiai susitvarko. Baisios nelaimės, širdies atakos, plaučių uždegimai, kojos sklerozė – vis per tą nelaimingą rūkymą plūrima. Svaigalų, narkotikų orinėmis kenkia daugiausia sau, o rūkymas kenkia nerūkančiam taip pat. Kada mes susiprasime būti tikrais žmonėmis ir gersime artimą – nerūkančią? Todėl sužmoniskėti pirmausia turi atsakingieji asmenys: vienuoliai Jaunimo centre vienuolės ligoninėse ir visi kiti slaugos bei tėvai-motinos namuose. Kada liausis akis draskyti rūkoriai, kai jiems primenami ierūkyti Jaunimo centro valgykloje! Kada Marijos Mokykloje per operos spektaklius gydyje kam'nei susiras sau požnyje savizudystės buveinę! Kalta, pagaliau, nerūkančieji pradės reikalauti sau lygių teisių. Gana mums toliau savizudžius oleruoti ir savo sveikatą baigti dėl anų netvarkingumo. Jau ra miesty, kūnių burmistrimerai) išleidžia potvarkius, atkiriančius rūkorius nuo nerūkorių ir uždraudžia rūkymą slaugose. Žinoma, tabako fabrikantai tuojau ima protestuoti: šėtonas nespaudžia. Už tai mes visi šiame pavasaryje atbuskime GERIUI ir SVEIKATAI.

KETURIAM ATVEJAMS reikia pagausinti vitamino C suvalgytą: įtampos metu, gavus uždegimą, susižeidus, ir pensininko

Artinasi 23-čias Gintaro balius

1961 m. Chicago Lietuvių Moterų klubo narės, paskatinos gerb. J. Daužvardienės, pirmajame Gintaro baliuje pristatė visuomenei 6 jaunas lietuvaites. Nors debutančių pristatymai buvo ruošiami ir kitų grupių, Gintaro balius skyrėsi nuo jų lietuviškos muzikos, tautinių šokių bei gintaro ir trispalvių gėlių puokščių įpynimu į šį elegantišką parengimą. Chicago Istorijos Draugija savo leidinyje Gintaro balių pavadino pačiu įžymiausiu renginiu Chicagoje.

Šįmet jau 23-čia grupė lietuvių kilmės gintarėlių kruopščiai ruošiasi momentui, kada birželio 25 d. Conrad Hilton viešbučio didžiulėje salėje giliu reveransu jos lenksis prieš mamytę, tėvelį ir visus svečius. Štai šių metų debutantės:

Gintarėlė DONNA JURAITYTĖ, Ann Marie ir Leonė Juraičių dukra, Chicago, Ill., baigia Marijos aukštesniąją mokyklą. Priklauso vokiečių kalbos, "Rūtos" klubams, mokyklos knygos redakciniam štabui, Lietuvos Vyčių ir Šv. Teresės organizacijoms. Megsta lošti tenisą, tinklinį bei rankdarbius. Pašventusi virš 200 valandų kaip savanorė-pagelbininkė Šv. Kryžiaus ligoninėje. Yra Kernavės tunto skautė ir Rambynų tautinių šokių grupės narė. Kalba lietuviškai ir ispaniškai. Rugsėjo mėn. pradės studijas St. Xavier kolegijoje maisto, maistigumo bei dietų srityje.

unžaus sulaukus.

Valstybinė įstaiga (National Research Council) pataria suaugusiems kasdien sunaudoti vitamino C 45 miligramus. Tyrinėtojai daug didesnį kiekį to vitamino pataria sunaudoti kasdien. Sunaudojimą to vitamino įtakoja kūno svoris, žmogaus darbstumas, aktyvumas ir kiekvieno žmogaus skirtinga medžiagos apykaita.

Nepamirština, kad to vitamino žmogus turi gauti mažais, ar dideliais kiekiais per visą dieną, daugelį kartų jį priimant, o ne ant sykio tą vitaminą nuryjant. Mat, vitamino C perviršį greitai išskiria lauk su šlapimu. Labai didelius kiekius vitamino C (megavitamin) priimant (sakysim, slogą gydant), irgi reikia išdalinti tą priėmimą per dieną kas kelios valandos ir ekstra kalcio (pieno) varškės, sūrio pavidale) priimti neti.

Vitamino C nuodingumas

Kūnas nesandėliuoja vitamino C. Jis greitai iš kūno prasišalina. Jis kūne nepasilieka, todėl apsinuodijimas tuo vitaminu normaliai nepasitaiko. Kai kurie žmonės gauna lengvą deginimą šlapinant po didelių do-

zių (nuo penkių (5) iki penkiolikos (15) tūkstančių miligramų) to vitamino. Kartais suksystėja viduriai. Tada, žinoma, prisieina sumažinti to vitamino priimamą kiekį.

Išvada. Pirmiausia tvarkymės su vaisių-daržovių valgytu, o tik tada apie vitamino C tabletes pagalvokime. Pagyvenusiame, o taip pat ir kiekvienam mūsiškiui reikia per dieną mažiausiai KETURIS KARTUS valgyti vaisius-daržoves. Tik tada galėsime tikėtis naudos iš vitamino C gausos mūsų kūne. Kovojančiam su negalėmis, įskaitant vėžį, prisiels, gydytojui patarus, naudoti vitamino C tabletes kaip priedą prie valgomų vaisių-daržovių. Ypač visi imkime gerti ne ką kita, o gryną apelsinų-graiffruktų sulką. Jokio dažyto vandens (pavadinio Orange Drink) nė į burną nė vienas neimkime, nepirkime ir kitiems patarkime taip elgtis.

Čia neturint lietuviškos galvos, žmogus esi prazuves: tave visokie vertelgos išnaudoja, visai tava sveikata nesirūpinami. Tokie išnaudotojai vien tik savimi rūpinasi, jie yra didžiausi savanaudžiai. Su jais nė vienas mūsiškiui nepakeliui.

Nes' gaudykime taip pat už

NEIŽVELGTA GELMĖ

(Skiriu Rytų Lietuvai)

Narutis – ežeras platus –
Tai Lietuvos rytinė jūra!
Gilus, kaip brolis atkaklus,
Kurio jausmus banga užbūrė.

Per okupacijas visas,
Vilnim blaivia krantus skalavo;
Ir ašaras sesers gailias
Gelmė pamilo – jas bučiavo...

Putojančių bangų glėby
Svajonės narstė šilko giją...
Dabar svajonių tvenkinys,
Grįžtu pas brolius į Vilniją!

Tarsi sapnuose Lietuva
Man prieš akis seniai vaidenąs.
Ir jos padangė mėlyna –
Gimtinių kaimas žalias.

Prie vartų gal dar pasitiks mama;
Alyvos, uosis ir baltieji beržai?...
Už sodžiaus sveikins žydrioji Ašmena,
Ir gal keli jaunų dienų draugai?...

Tyli daina čia vėl skambės,
Kaip motinos lopsinė vaikui.
Tauta, ši kraštą jei mylės,
Bus kovai atspari, ir laiku!

O tu sesute ir brolau,
Mylėkit protėvių tėvynę.
Ir aš šį kraštą pamilau,
Tarytum žvaigždę vakarinę.

Kuri aukštai padangėj spindi,
Ir man širdy tokia sava.
Kur žemė sodais išdabinta,
Tai mūs šalėlė Lietuva.

A. P.

– Šiaurės jūros naftos pramonė išleis apie 400 mil. svarų dujų ir naftos ieškojimui naujuose 63 blokuose. Karls nuo karto britų vyriausybė parduoda kompanijoms leidimus atitinkamose vietose (susikirstytose blokuose) ieškoti naujų šaltinių.

– Paryžiuje policija naudoja vandenį, dujas ir gumines lazdas, kovodama su demonstruojančiais studentais ir darbininkais.

– Kalifornijoje, Utah ir Nevadose nub krautų krintantieji akmenys ir purvas griauja pašlaitėse stovinčius namus.

– Britų rinkoje pasirodė nauji sovietų "Lada" modelio automobiliai – "Riva". Jų kaina 2,895 svarai. Po Afganistano okupacijos, pigių "Lados" automobilių paklausa D. Britanijoje labai sumažėjo.

• Majorkos sala yra Viduržemio jūroje.

brangių rožių vaisių (rose hips). Nors jie turi daug vitamino C, bet jo mes galime gauti iš daug parankesnių mums šaltinių: vaisių, daržovių ir jų sulkų. Tik tuos šaltinius kuo gausiausiai išnaudokime.

Taip pat nesiduokime užliūliuojami netiesiai, būk NATŪRALUS vitaminas C yra geresnis (jį reklamuoja irgi apgaviškai), nes nėra tokio natūralaus geresnio vitamino C. Jis yra askorbinė rūgštis, turi tam tikrą cheminę formulę ir visame pasaulyje vienodas, nežiūrint, iš kur mes jį paimsim: iš vaisių, daržovių ar iš vaistinės (chemiškai pagaminto). Tok'o vitamino C veikimas visur ir visada yra vienodas. Išmintingam to užteks, o kitok'o nė Jonas Aukšaburnis į tiesos kelią neatves.

Pasiskaityti. D. J. Arneson: Vitamins and Minerals.

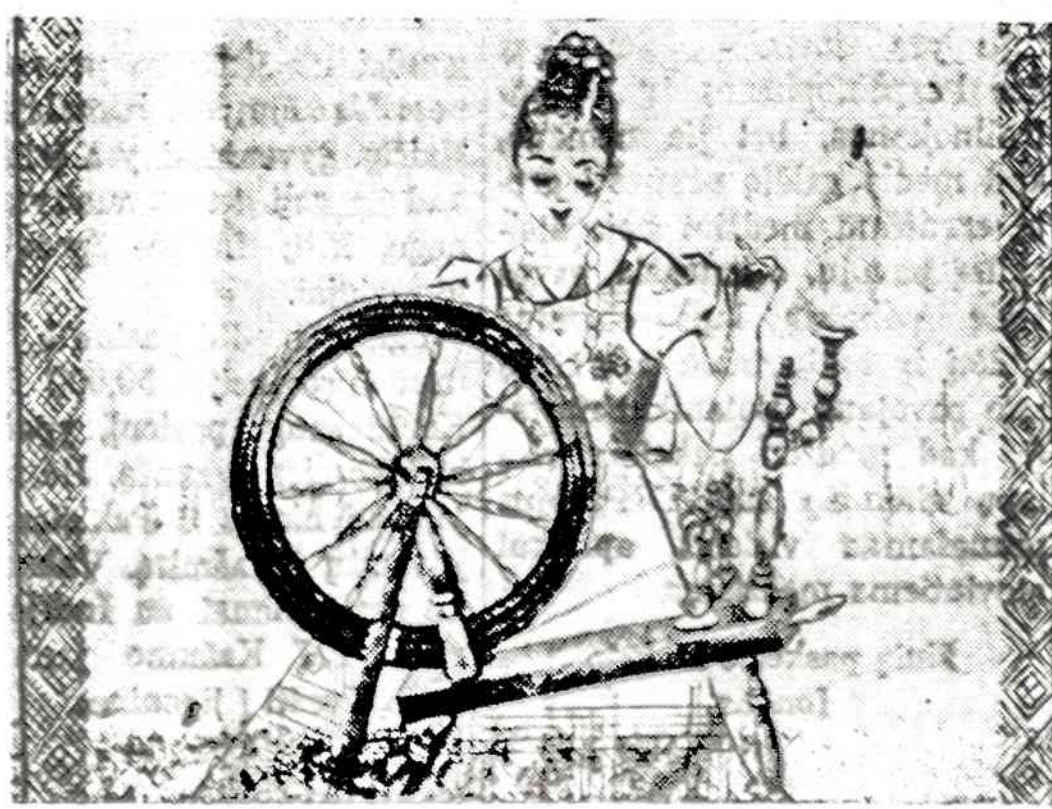
ENERGY WISE

Buy a car no larger or more powerful than you need.

Don't be a Born Loser.

There are so Many Reasons to Protect Your Forests

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save money!

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanavskas, Pres.

Tel.: 847-7747

HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-6 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1903

As of January 1, 1980	metams	\$40.00
Subscription Rates:	pusei metų	\$22.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per	trims mėnesiams	\$12.00
six months, \$12.00 per 3 months. In	viename mėnesiui	\$4.00
other USA localities \$40.00 per year,	Kanadoje:	
\$22.00 per six months, \$12.00 per	metams	\$45.00
three months. Canada \$45.00 per year;	pusei metų	\$24.00
other countries \$48.00 per year.	trims mėnesiams	\$13.00
	viename mėnesiui	\$5.00
25 cents per copy	Užsieniuose:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$48.00
Dienraščio kainos:	pusei metų	\$26.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:		
metams	\$45.00	
pusei metų	\$24.00	
trims mėnesiams	\$13.00	
viename mėnesiui	\$5.00	
Kitose JAV vietose:		
	Pinigus reikia siųsti pašto Money	
	Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius,
nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Apie Europos Parlamento rezoliucijos pagarsinimą

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos trimetinė konferencija, įvykusi Čikagoje 1983 m. gegužės 28 ir 29 dienomis, tarp kitų, priėmė ir sekantį nutarimą:

“Krikščionys demokratai laiko tikslinga tinkamai pristatyti naujų ir tolimų pasaulio valstybių (Afrikos, Azijos ir Pietų Amerikos) vyriausybėms ir giminingoms politinėms partijoms bei visuomeninėms organizacijoms, 1983 m. sausio 13 d. Europos Parlamento rezoliuciją apie padėtį Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, tuo supažindinant tas vyriausybes ir tuos sąjūdžius su Lietuvos laisvės ir suvereniteto atstatymo byla”.

Reikia manyti, kad tą rezoliuciją minėtų kontinentų vyriausybėms pristatys VLIKas arba Pabaltijo Valstybių Santalka.

Vistik, reikėtų atkreipti tų naujų Afrikos ir Azijos valstybių vyriausybių dėmesį į tą faktą, kad jų išsilavinimą smarkiai parėmė Jungtinės Tautos Sovietų Sąjunga, todėl, kaip galima suprasti, kad toji Sovietų Sąjunga laiko pavergusi anksčiau buvusias laisvas Pabaltijo valstybes, kurių nepriklausomybės atstatymu pagaliau susirūpino ir Europos Parlamentas.

Toks turėtų būti, mūsų nuomone, VLIKO ar net Pabaltijo Diplomatinių atstovybių demaršas į Afrikos ir Azijos naujų valstybių vyriausybę.

Nežiūrint to, krikščionių demokratų rezoliucija skatina apie tą Europos Parlamento rezoliuciją dėl Pabaltijo valstybių tinkamai painformuoti ir giminingas tų tolimų kraštų politines partijas bei visuomenines organizacijas.

Šią sugestiją vykdys krikščionys demokratai, bet ji turėtų atkreipti dėmesį ir kitų lietuvių politinių grupių centrai, liaudininkų ir socialdemokratų, nors socialistų krypties atstovai Europos Parlamente pradžioje ir ne-

M. Sineikis

Madona Z. Sodyboje, akvarelė

J. KLAUSEIKIS

LOS ANGELES, CALIFORNIA

LIETUVOS PARTIZANŲ PAMINĖJIMAS

Gegužės 29 d., Kapų puošimo dienos išvakarėse, losangeliečių šaulių Juozo Daumanto vardo kuopa surengė Lietuvos partizanų pamėnijimą su prakalbomis ir meno programa. Trijų dienų savaitgalis, Liet., Bendruomenės

parėmė tos rezoliucijos. Lygiai tą akciją galėtų atlikti ir kitos mūsų organizacijos, įskaitant ir mūsų religinius centrus — katalikų ir protestantų, kurie galėtų su ta Europos Parlamento rezoliucija supažindinti tų vad. Naujojo Pasaulio valstybių religinius centrus, išsėinant iš fakto, kad visos religijos Sovietų Sąjungos pavergtose Pabaltijo valstybėse yra persekiojamos.

Pagrindinis tikslas yra šią Europos Parlamento rezoliuciją nukreipti į Izamo, Budizmo ir Induizmo pasaulį, kuriame pradeda atsirasti prieš Sovietų Sąjungos hegemoniją, po besitęsiančio afganistamų tautos išprievartavimo iš Sovietų Sąjungos pusės.

Per eilę dešimtmečių savo desinformacijos ir melo akciją vykdė Tarptautinis Komunistų Internacionalas iš Maskvos tarp visų pasaulio valstybių, kurio veikla paskutiniaisiais metais pasireiškė organizavimu įvairių sąjūdžių Vakarų valstybėse prieš atominis ginklus.

Atrodo, kad po Europos Parlamento deklaracijos dėl Pabaltijo tautų laisvės, atėjo eilė pabaltiečiams suorganizuoti panašią tarptautinę akciją prieš Komunistų Internacionalą, kad, kuomet ateis Pabaltijo valstybių laisvės klausimas į Jungtinių Tautų komitetus, mes turėtume daug draugų už mūsų tautos laisvę, kurie ligšiol buvo suklaidinti kreivos sovietiško rusų propagandos.

Krikščionių demokratų konferencijai dalyvavęs VLIKo pirmininkas dr. Kazys Bobelis pažadėjo, kad visoms į VLIKą besikreipiančioms organizacijoms bus parūpinas autentiškas Europos Parlamento rezoliucijos tekstas anglų, prancūzų ir ispanų kalbomis.

Dr. Kazys Šidlauskas

na Sv. Kazimiero parapijos salė.

Scenoje tarp Amerikos ir Lietuvos vėlavę išstatyti šaulių skydas — šaulių ženklas, o priekyje jo datų gelis. Apie 12:30 val. programą pradėjo šaulių kuopos pirmininkas Juozas Pažėra. Zuvusius už Lietuvos laisvę bei Sibire ar kitur okupanto kalėjimuose kankinamus lietuvius prašė pagerbti minutės tylą, publikai atsistojus. Kalbėjo pirm. Pažėra, jog dabar okupantas į kalėjimus uždarė ir tremia į Sibirą lietuvius, kurie pamėgino surašyti lietuvių partizanų prieš okupantą kovos istoriją, tad laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių esanti pareiga, kiek galima rinkti medžiagą partizanų istorijai ir viešai skelbti.

Kuopos vicepirmininkas Vladas Šimoliūnas, perėmęs vadovavimą, pabrėžė, jog apie partizanų kalbėti yra pakviestas teisininkas Mykolas Naujokaitis, buvęs rezistentas pirmojo okupacijos ir bolševikų persiūtis iš Vokietijos į okupuotą Lietuvą sieną pereinant. Laimingai atsistikimui išliko gyvas ir, karti prasidėjus, atgavo laisvę. Jis yra ir žymus skautų veikėjas.

M. Naujokaitis pradėjo apie partizanų nuo nepriklausomybės pradžios karo, nuo 1918-19 metų, kaip jis išstare, kada šauliai ir partizanai pynėsi partizanai stojo į šaulius, šauliai išsidavė į partizanus. Šiandieninis minėjimas esąs kančių ir pralieto kraujo minėjimas. Paliėtė partizanų veikimą Žemaitijoje, Joniškelyje, Perloje ir kt., bet plačiau kalbėjo apie sukilėjus ir partizanus, pradedant 1940 metų okupacija.

Daug čiaavo iš įvairių raštų

apie partizanus, bei iš pačių partizanų, jau ir miško brolius vadinau, pasisakyti. Minėdamas keletą žymesnių partizanų pavardžių, pabrėžė Lukšos-Daumanto kelių ir okupuotos Lietuvos „šėvijai“ atėję pilti vaizdą tetrovių partizanų kovos prieš okupantą ir parašė knygą apie partizanus už geležinės uždangos, tačiau grįždamas iš Vakarų vėl pas miško brolius, jiems mažai naudos galėjo parvežti.

Išskeldamas narsųjų partizanų drąsą, paminėjo ir vieną išdaviką gvd. J. Markulį, kuris Erelio slapyvardžiu buvo įstaišęs rusų šmū ir išdavinėjo partizanus. (Apie Juozą Markulį y. a. žinių Liet. enciklopedijoje ir Mažosios lietuviškoji taisyklė encikloped. jo). Gimęs jis 1912 metais Pittsburghe. Pagal Liet. enciklopediją, 1930-35 m. studijavo Kauno kunigų seminarijoje, o tarybinė enciklopedija rašo, jog studijavo Kauno universiteto teologijos - filosofijos fakultete. Apie jo išdavikišką veiklą tarybinė enciklopedija neužsimena. Buvo išvežtas į Rusiją „pasitobulinti“, bet dabar grįžtas į Lietuvą, teismo medicinos profesorius. Nepriklausomybės laikais jis kavinę priėmė alilko karo mokykloje aspirantų ir gavo atsargos jaunesniojo leitenanto laisvę.

Baigiamosios M. Naujokaitis mintys buvo, jog išsiviams reikia suaktyvinti veiklą. Buvo laikas, kai čia mes emigrantai buvome laikomi komunistų persekiojami žmonėmis, gi dabar Maskva ir žydai Vašingtoną nuveikė priešingai. Vėta stoti amerikiečių organizacijose ir kinti komunistų nedorybes. Reikia sekti svetimačių spaudą ir prasimanytius atremti. Pralkalba baigta partizanų priesaiką paskaitymu. Publika atsistojus į tą priesaiką išklaušė.

Meninėje programoje Lietuvos operos solistė Alodija Didžiūtė-Trečiukienė padainavo avaršdains, pianinu pritarė kompozitorė Ona Metrikienė ir smuiku Raimondas Mickus. Buvo gėlių programos atlikėjams.

Vilniaus Bražėno prakalba V. Šimoliūnas publikai pristatė Vilijų Bražėną, kaip šakotos veiklos ir dinamišką asmenybę. Jis gyvena Floridoje. Yra John Birch draugijos prakalbininkas, keliaujas po Ameriką, svetimuolaidų komunistams. Sakėsi vietų S-gos imperijos tikslus užvaldyti pasaulį ir keldamas viešumon amerikiečių organizacijas, pagal „birčnikų“ išvadas, prisidedančias prie amerikiečių nuolaidas komunistams. Sakėsi šioj išvykoj Kalifornijoje jau pasakęs gal 40 prakalbų.

Partizanų minėjimas baigias Lietuvos himnų. Kas norėjo, galėjo sustoti pokalbams ir užkandėiams apatinėje salėje. Į partizanų minėjimą įėjant, buvo imamas mokestis, pavadintas „laisva auka“. Pirm. J. Pažėra padėkojo publikai ir programos atlikėjams.

— Infliacija Meksikoje pernai pasiekė rekordą — 98,8%, o šių metų duomenimis, balandžio mėn. kainos buvo dar pakilusios 6,3 proc. Laukiama, kad profsąjungos tuoj reikalaus didelio algų pakėtimu.

— Sibiro dujotiekio į Vakarų Europą tiesimo darbai eina į pabaigą. Dabar Sovietai jau planuoja už kelių metų tiesiti antrą liniją. JAV energijos sekretorius D. Hodel, būdamas Londone, perspėjo, kad V. Europa neturėtų tapti visiškai priklausoma nuo sovietinio tiekimo, bet pivalėtų daugiau naudotis Afrikos ir šiaurės jūros šaltiniais.

ne taip dažnai apie aną galvodavo, o dabar ir dienomis, ir naktimis ji nepranykdavo nei iš jo akių, nei iš jo minčių, nei iš atminties. Šapne matydavo ją prieš save, geltonplaukę, su kanklėmis rankose, avinčią raudonus batukus ir vainikėliu ant galvos. Ji tiesė į jį rankas, o Jurandas vis ją atitraukdavo nuo jo. Ryta, pasibaigus sapnams, jų vietą užimdavo dar didesnis už prieš tai buvusį liūdesys — ir vaikas niekada Bogdanieco jos taip nemylėjo, kaip pradėjo mylėti ją dabar, kai nebuvo tikras, ar niekas jos jam nepaveržė.

Jam atėdavo į galvą, kad tikriausiai prievarta ją ištėkino, todėl savo sieloje jos nekaltino, ypač, kad tebedama dar kūdikio, savo valios turėti dar negalėjo. Jo siela tada šiaušėsi prieš Jurandą ir prieš kunigaikštienę Jonušienę, o pagalvojus apie Danutės vyrą, jo širdis vos per gerkle neišslydavo, ir jis žvelgdavo žiauriai į savo palydovus, nešančius jo šarvus. Jis taip pat svarstė, kad nepalikus jai tarnavęs, ir, nors ir radęs ją jau kito žmona esant, vis tiek turėjęs patiesti po jos kojų žadėtąsias pavo plunksnas. Bet šitokios mintys jam sukeldavo daugiau gailesčio, kaip paguodos, nes visai nežinojo, ką vėliau darysiąs.

(Bus daugiau)

HENRIKAS SINKEVIČIUS

KRYŽIUOČIAI

(Tęsinys)

Sanderus pagalvojo, kad tokių grasinimų aki-vaizdoje geriau būti atsargiam, ir atsakė:

— Jei norėčiau meluoti, tai iš karto pasakčiau, kad ištėkėjo, ar kad ne ištėkėjo, o aš pasakiau: nepamenu. Jei protingas būtum, tuojau šitame atsakyme būtum pastebėjęs mano dorybę.

— Mano protas tavo dorybėms ne brolis, nes jos gali būti ir sunseserės.

— Mano dorybės neloja, kaip tavo protas; o kas gyvendamas loja, gali lengvai po mirties staugti.

— Ir tikrai! Tavo dorybė po mirties nestaug, bet dantimis grieš, nebent gyva būdama ir velniui tarnaudama dantų netektu.

Ir pradėjo rietis, nes čeko liežuvis buvo apsikrus ir spėjo į kiekvieną vokiečio žodį du atsakyti. Tačiau tuo metu Zbyška įsakė vyksti, ir visi pajudėjo, pirma išsiklausinėję žmonių kelio į Lencius. Netrukus už Sieradzės priėjo didelių pušynus, kuriais buvo užaugusi didesnė krašto dalis. Jų viduriu ejo vieškelis, vietomis net grioviais apkastas, o žemose vietose apvaliais rasta isgrįstas — karaliaus Kazimiero šeiminkavimo palikimas. Iš tikrųjų, jam mirus karinių suirėčių metu dėl valencijų ir grimalitų karų keliai buvo apleisti, tačiau, lavvygos metu karams apimus,

žmonių rankose vėl sublizgėjo kastuvai pelkėse ir kirviai miškuose, ir jos gyvenimo pabaigoje pirkkliai jau vėl galėjo varyti sunkiai prikrautus vežimus tarp žymesnių miestų be baimės, kad jie sulūžyt išmuštose kelio duobėse ar nugrimstų klampynėse. Laukiniai žvėrys ir plėšikai galėjo jiems kelyje padaryti nuostolių, tačiau nuo žvėrių apsisaugoti naktimis buvo žibintai, o dienomis — kilpiniai, o plėšikų buvo iš viso žymiai mažiau kaip užsienio kraštuose. Pagaliau, kas vyko su palydovais ir ginkluotais, kaip Zbyška, tas galėjo nieko nebėti.

Zbyška taip pat nebojo plėšikų, nei šarvuotų riterių, net ir negalvojo apie juos, nei ji apėmė didelis neramumas, ir visa jo siela buvo atsidūrusi mozurų pilyje. Ar jis suras Danutę, kunigaikštienės damą, ar gal kurio nors Mozūrijos riterio žmoną — pats nežinojo, ir mintys apie tai jį vargino nuo pat ryto iki vakaro. Kartais jam atrodė neįtikėtina, kad ji galėtų jį užmiršti, tačiau kartais jam atėdavo į galvą, kad į Spychovo dvarą galėjo atvykti Jurandas ir išleisti Danutę už kurio nors kaimyno ar būčiulio. Pagaliau jis dar Krokuvoje kalbėjo, kad Danutė ne Zbyškai paskirta ir kad jis negali jos Zbyškai atiduoti, todėl tikrai jis bus ją pažadėjęs kam nors kitam, matyti, buvo tai prisiekęs ir dabar priesaiką įvykdė. Kai jis taip galvojo, jam atrodė tikras dalykas, kad Danutės merginos jam nepamatyti. Tada vėl šaukėsi Sanderų ir vėl jį klausinėjo, bet

pastarasis kas kartą vis labiau painiojosi. Kartais jau būdavo beprisimenas Jurandaitę ir jos vestuves, bet paskui staiga iškisdavo pirštą į burną, susimastydavo ir atsakydavo: „Turbūt ne ta“. Vynas, kuris šiaip jau turėdavo praskaidrinti jo galvą, taip pat neatspausdavo vokiečio atsiminimų, ir jautėsi riteris atolat blaškėsi tarp nevilties ir mirtinos baimės.

Taip Zbyška ir jojo bijodamas, kentėdamas ir būdamas netikras. Keliaudamas jau ir negalvojo visai nei apie Bogdaniečą, nei apie Zgozelicų, bet tik apie tai, ką turi daryti. Pirmiausia, jis turėjo joti sužinoti teisybę mozurų dvare, todėl jojo greitai, sustodamas trumpai nakvynė dvaruose, smuklėse ir miestuose, kad arklį visai nenuvarytų. Lencioje vėl įsakė pakabinti lentą su šaukimu prie vartų, savo sieloje galvodamas, Danutė ar dar netekėjusi ar jau kieno nors žmona, visada tikslinti jo širdies damą ir dėl to jis turi dėl jos kautis. Bet ir Lencioje nedaug kas sugėdėjo šaukimą perskaityti, o tie riteriai, kuriems šaukimą perskaitė raštuose gūvus klierikai, nežinodami riterių papročių, traukė pečiais ir kalbėjo: „Čia koks mulkis joja, nes kas gali su juo sutikti ar jam prieštarauti, tos merginos visai akyse nematė“. O Zbyška keliavo toliau, kas kartą vis didėjančia baimė ir vis labiau skubėdamas. Niekada jis nepaliovė mylėjęs savyos Danutės, bet Bogdanieco ir Zgozelicuose, kasdieną „tardamasis“ su Jagienka ir matydamas jos grožį,

4 — Naujienos, Chicago, Ill. — Tuesday, June 7, 1983

YLIANI

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkėti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigus tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60606

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius

1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.

VALANDOS: 3-9 darbo dienomis

ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.

Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS,

SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinimus

ir "contact lenses".

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63RD STREET

Valandos: antradi, 1-4 popiet,

ketvirtadi, 5-7 val. vak.

Ofiso telefonas: 776-2886,

Residencijos tel.: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo

takų chirurgija.

3025 CENTRAL AVE.

St. Petersburg, Fla. 33716

Tel. (813) 321-4206

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai - Pilna apdrauda

ZEMA KAINA

Priimam Master Charge

ir VISA kortele.

R. ŠERENAS. Tel. 925-9062

MOVING

Apdraustas perkraustymas

iš įvairių atstumų.

ANTANAS VILIMAS

Tel. 376-1882 arba 376-3996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS

Šeštadieniai ir sekmadieniai

nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Stoties WOPA - 1490 AM

transliuojamos iš mūsų studijos

Marquette Park.

Vedėja - Aldona Deikus

Tel.: 778-1543

7159 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDIONYTIS

Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penk

tadienio 8:30 val. vakaro.

Viaše laidos iš WCEV stoties,

bangos 1450 AM.

St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.

iš WTIS stoties, 1110 AM bangos

2646 W. 71st Street

Chicago, Illinois 60628

Tel.: 778-5374

SUSIRINKIMŲ

PRANEŠIMAI

★

Joniskiečių Labdarybės ir Kultūros klubo pusmetinis susirinkimas įvyks antradienį, birželio 7 d., Vyčių salėje, 2455 W. 47th St. Pradžią 1 val. p.p. Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes bus daug svarbių pasitarimų ateities reikalais.

Po susirinkimo bus vaišės.

A. Kalys

Lietuvių Moterų Apšvietos draugijos pusmetinis narių susirinkimas įvyks šeštadienį, birželio 11 d., 1 val. popiet, 3808 S. Union Ave. Narės prašomis atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti. Bus vaišės.

Rozė Didžgalvis

RASTA MAŽIAUSIOJI

ATOMO DALELYTĖ

ŽENEVA, Šveicarija. — Oficialiai patvirtinta žinia, kad rasta pati mažiausioji atomo dalelytė. Praeitą savaitę buvo paskelbta, kad du Amerikos mokslininkai surado Z-zero dalelytę, kuri padėjo sulipdyti į vieną celę visas atomo dalelytes. Dabar kiti mokslininkai, besivadovaudami amerikiečių nuorodomis, išskyrė ieškomą dalelytę. Harvard universiteto fizikai Z-zero išaiškino ir išskyrė, o dabar oficialiai paskelbta, kad tokia dalelytė yra, ir žinomos priemonės jai išskirti.

Tikrumoj surastos dvi dalelytės. Viena vadinasi W, o antroji — Z-zero. Viena yra stipresnė, o antroji silpnesnė. Silpnesnioji dar vadinama bosonais. Pasirodo, kad magnetui reikia ne tik galingos jėgos, bet reikalinga ir silpnesnioji jėga. Be silpnosios magnetas neveiks.

FIGHT HEART DISEASE

SAVE HEART

About the House

Sylvia K. Lowe, a member of the National Home Fashions League, is Floor Fashion Specialist, GAF Corporation.

The 'Great Room' Latest Trend In Interiors

Walls between rooms in the home began to disappear in the early 1950's when the so-called "open floor plan" in interiors enjoyed great popularity. An acceleration of home building was caused by returning veterans of World War II.

The desire for something different from the two-story homes many servicemen had left when they went off to war turned the new "ranch-style" houses into a trend. Climbing stairs became passe as all-one-level living was embraced by new families coping with the post-war baby boom.

Now as we enter the energy-conscious 1980's, the open floor plan reappears, looking fresh and new. However, this time it bears a different name. It is called "the great room" which incorporates living, dining and

food preparation activities into one huge space. The spacious "great room" shown here features an eclectic group of contemporary furnishings. The open-plan concept is further enhanced by joining the kitchen visually with the living and dining areas through the use of the same elegant brick-pattern floor covering. It is GAF's handsome sheet vinyl in the "Newburgh Brick" pattern in White.

This GAFSTAR Softred floor has an easy-care no-wax surface. The deeply textured pattern has the look of real brick, yet retains its natural shine with little maintenance. The Quic-Cor foam interlayer provides comfort, warmth and noise reduction. Available in 9' and 12' widths at your nearest home improvement center or building supply dealer.

VACLOVAS BIRŽISKA

LIETUVIŠKOSIOS KNYGOS KELIAS

(Iš V. Biržiškos raštų)

(Tęsinys)

I skaitytojo rankas pateko kiek ir mokslinių ar mokslo populiarizacijos knygų, taip pat ir grynai literatūrinių, kad ir dažniausiai verstų iš kitų kalbų, apskritai tokių, kurioms išspausdinti Mažonoje Lietuvoje nebuvė lešų. Šios visos knygos greitai rado kelią ir į Lietuvą ir smarkiai paveikė Lietuvos kultūrą. O patys periodiniai leidiniai, kad ir sunkiai pasiekdavo Lietuvą, nes rusų administracijos taip pat buvo gaudomi, kaip ir spausdinami Maž. Lietuvoje, vis dėl to, daugiausia eidami kas savaitę, jie galėdavo ir reaguoti į kiekvieną dienos klausimą tiek Amerikos lietuvių, tiek ir Lietuvos ir kartu miklinio rašytojų plunksnas, išauklėdavo visą eilę naujų plunksnos darbininkų pačiai emigracijai ir Lietuvai. Kiek toji Amerikos lietuvių spauda svariai reikėsi bendrojoje lietuvių knygų produkcijoje, rodo ir skaičiai: 1875-1904 m. Amerikoje buvo išspausdinta apie 720 lietuviškų kny-

gų ir knygelių, t. y. vidutiniškai po 24 per metus, o Prūsose Didžiąja Lietuva per 40 spausdymo metų išspausdintu du kartus daugiau knygų ir vidutiniškai tik po 35 knygas per metus.

Bandymai legaliais būdais pralaužti spaudos uždraudimą te- davė labai nedidelės pasėkas: 1876-1877 m., daugiausia Petro Vileišio iniciatyva, pavyko gauti cenzūros leidimą Petrapilyje išleisti vienai kitai knygutei, bet iš viso tuomet tebuvo išspausdintos legaliai šešios knygtės, kas, žinoma, negalėjo nulemti spaudos kovos eigos. Tačiau ilgainiui išnaudojęs visas galimas tiek legalines, tiek nelegalines kovos priemones, o ypač paskutiniame to laikotarpio dešimtyje pagriežtinus grynai politinę kovą jau ne vien dėl savo knygų, bet ir apskritai su rusų valdžia, pavyko paveikti ir vietos rusų administracijos nusistatymą lietuviškųjų raidžių klausimu, ir ji jau pradėjo svyruoti ir abejoti, ar brukdamai lietuviams rusiškas raides, patik nepakenkė rusų valdžios tikslams Lietuvoje. O prasidėjus

ir visoje Rusijoje smarkiam politiniam sambrudžiui, valdžia pagaliau turėjo nusileisti kovojančiai už savo kalbos ir rašto teises lietuvių tautai, ir 1904 m. balandžio 24 d. (naujuoju stiliumi gegužės 7 d.) lietuvių spaudos draudimas buvo panaikintas.

Atsiradus galimūmui legaliai spausdinti legalinio turinio raštus, spaudą leidus, savaime susidare daug palankesnės sąlygos lietuviškiems spausdinimams pietis. Bet čia iš karto susidurta ir su tokia kliūtimi, kurios nežinota per visą spaudos draudimo laiką ir kuri ypač palietė mūsų politinę periodinę ir neperiodinę spaudą. Tai rusiškoji cenzūra, dėl kurios daugelį spaudinių visai nebuvo galima Lietuvoje leisti ir kuri smarkiai sužalodavo daugiausia mūsų periodinę spaudą. Dėl tos cenzūros, nežiūrint spaudos leidimo, nemaža mūsų spaudinių dalis ir toliau buvo spausdinama Maž. Lietuvoje ir nelegaliai gabenama per sieną. Kita vertus, ir senosios Tiltės, Klaipėdos ir kitos Maž. Lietuvos spaustuvės, kurioms anksčiau didžiausią pelną duodavo knygų ir periodikos Didžiąja Lietuvai spausdinimas, ir dabar nenorėjo atsakyti pelningos joms Lietuvos rinkos. Jau pat pradžioje, dar 1905-1906 m., jos paleido Lietuvoje daugybę savo senų, neišparduotų leidinių, tik pakeitusios antraštinius lapus ir pašalinusios iš jų kontrafaktinius pažymėjimus, nes grynų kontrafaktų, nežiūrint ir jų legalaus turinio, rusų cenzūra nesutikdavo per sieną praleisti. Bet ir vėliau, ligi pat Pirmojo Pasaulinio karo, jos ne tik pakartodavo senuosius leidinius, bet spausdindavo ir kiek naujų skiriamų Didž. Lietuvai leidinių, kuriuos Lietuvoje išplatindavo, pasinaudodamos savo senais ryšiais su knygų platintojais ir su knygų autoriais. Tuo pačiu laiku ir Amerikos lietuvių knygą, kad ir smarkiai pažengę, ypač kalbos požiūriu, pirmyn, bet jau nebegalėjo Lietuvos knygos konkuruoti, ir iš lengvo savo knygoms prarado Lietuvos rinką.

Ona Račiuvienė

• Pirmasis užregistruotas naujienų laikraštis, buvo leidžiamas Juliusas Caesar laikais. Jis bu- lietuviams rusiškas raides, pati- aikštėse ir vadinosi "Acta diurs- liams Lietuvoje. O prasidėjus

BIELIŪNAS

LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES.

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY.

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED SET IN THE RIGHT LANE.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis

FD. LE.

(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.

Chicago, IL 60608

24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, Ill. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikštes automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Lietuvaitė Ženevos meno pažiba

Laikė paskutiniųjų šėšių mėnesių, ženeviečiai turėjo progos net du kartus pasigrožėti čia gyvenančios mūsų tautietės, dailininkės Juzės Katiliūtės darbais, išstatytais dviejose, Šveicarijos Menininkų Sąjungos ir jos skyriaus parodose.

Mažiau apie ją girdėjusiems skaitytojams reikia priminti, kad Juzė Katiliūtė nėra paprasta menininkė-mėgėja. Tai 21-rių karatų, siela ir kūnu atsidavusi dailininkė, baigusi Kauno Meno mokyklą Vienožinskio klasėje. Jos diplominis darbas "Vestuvės" 1940 metais spaudoje buvo puikiai įvertintas. 1942 metais ji baigė Vilniaus Meno akademijos pirmąją laidą (diplominis darbas — "Skalbėjos"). Karo audros atbloškta Šveicarijono, ji baigia Ženevos Dailės mokyklą 1946 metais, gaudama pirmąją premiją.

Nuo to laiko, daug jos meno darbų pasklido po platųjį pasaulį. Garsusis Meno ir istorijos muziejus įsigijo vieną, o Ženevos miestas penkis paveikslus. Ji dalyvavo net 30 parodų, o įvairių menininkų kursuose išmėjo daug premijų. Neseniai pirmąją premiją atžymėta jos darbu "Paysage interieur" (Vidaus peizažas) įsigijo Atheneo muziejus.

Šveicarų spauda daug rašė ir vis teberašo apie mūsų dailininkę, vertindama jos kūrybinę jėgą, originalumą ir spalvingumą.

Kaip ją apibūdinti? Tarp dangaus ir žemės, tarp aušros ir prieblandos, tarp matomo ir nematomo, tarp apčiuopiamo ir neapčiuopiamo. Tai realybė Juzės Katiliūtės, gimusios Suvalkijos lygumų saulėtekio spinduliuose.

Juzė yra egzili. Nusivylusi šiuo pasauliu, į kurį nekreipia dėmesio, ji sukuria pasaulį, kuris derinasi su jos svajonėmis, meditacija, nuogaistimis. Jos tapyba žavi, stebina, buria...

Juzė ieško tiesos pati viena, nesiremdama jokia matomybe. Ji turi drąsos kurti savo pačios neišmintos peizažus: keistus, gra-

DARIAUS IR GIRĖNO ŽYGIS
ATEITIES LIETUVIAMS TAPĖ
PASIDIDŽIAVIMO OBALSIU

How have Darius and Girėnas contributed to pride in the Lithuanian heritage?

Lietuvos Vyčių 36-oji kuopa skelbia konkursą lietuvių kilmės moksleiviams parašyti straipsnį tema "How Darius and Girėnas Contributed to Pride in the Lithuanian Heritage", minint Lituanicos tragiško skrydžio per Atlantą 50 metų sukaktį. Konkurse gali dalyvauti Chicago ir jos apylinkių moksleiviai. Pirmoje grupėje gali būti nuo 6 iki 9 metų, antroje — nuo 10 iki 13 metų, trečioje — nuo 14 iki 18 metų amžiaus. Už rašinius yra skiriamos trys po 100 dol. taupymo bonais premijos.

Premijos bus įteiktos prie Dariaus ir Girėno paminklo, 6700 S. California Ave., Lepos mėn. 1 d. 2 val. S. Dariaus ir Girėno skrydimo į Lietuvą 50 metų iškilmingo minėjimo metu.

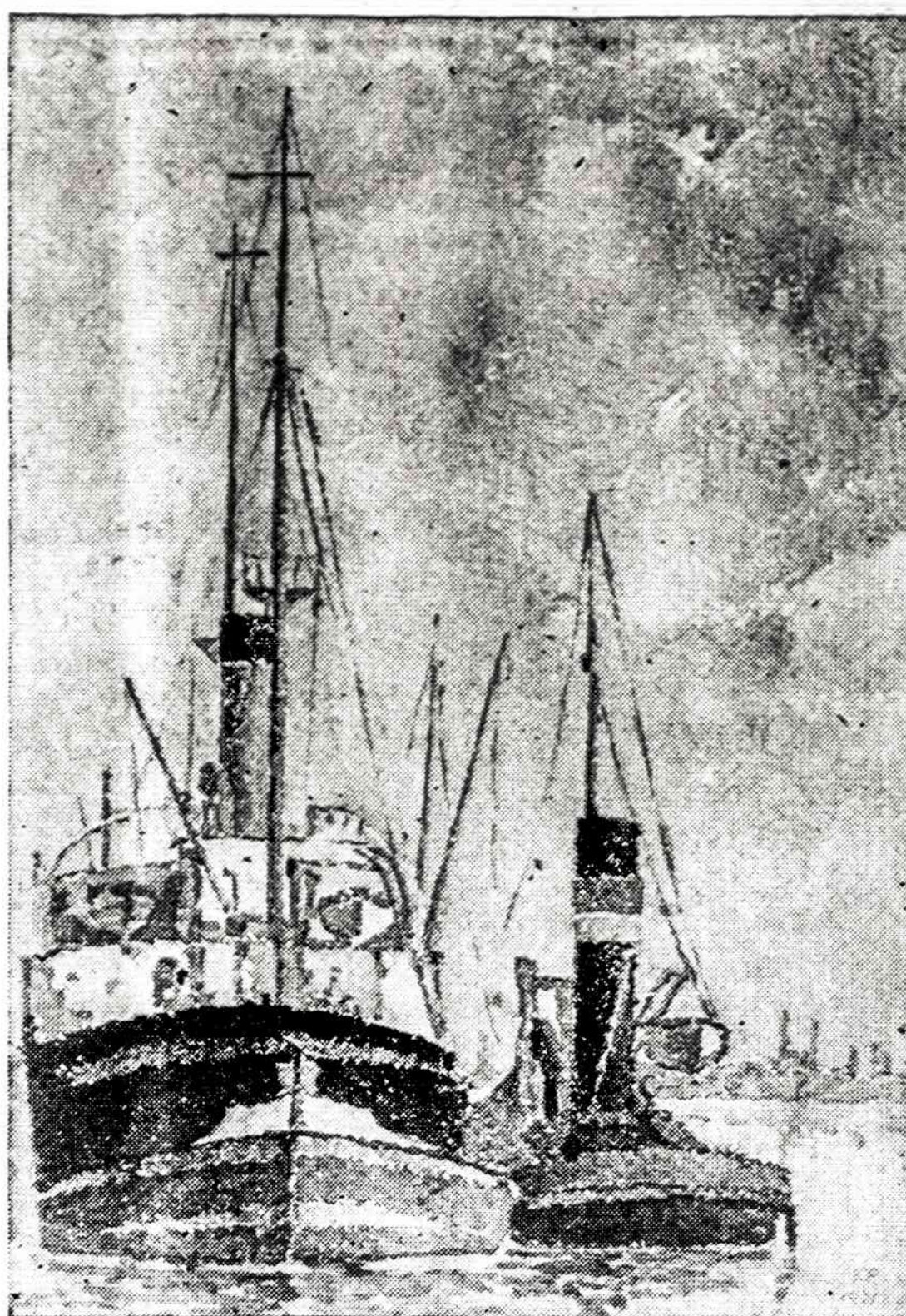
Straipsniai turi būti parašyti anglų kalba nuo 100 iki 250 žodžių, gražiai perrašyti arba mašinėle parašyti. Viršuje dešiniajame kampe pažymėti savo vardą, pavardę, gimimo datą, adresą, telefono numerį, mokyklos vardą, skyrių (klasę). Rašinius siųsti: Mrs. Ruth Kazlauskas, Dariaus-Girėnos Essay Chairman, 2453 West 45th Pl., Chicago, IL 60632.

Konkurso Komitetas

KODEL AŠ TURIU TIKĖTI DIEVO ŽODŽIU?

"Ir nė per vieną kitą (kaip tik per Jėzų Kristų) nėra išgelbėjimo; nė po dangumi nėra žmonių tarpe duoto kito vardo, per kurį mes turėtume būti išgelbėti". Apaštala Darbais, 4:12. Maloniai kviečiame pasiklausyti šiandien šios radijo programos 8:45 val. vakare banga 1450 AM per "Lietuvos Aidus". Sekmadienį 9 val. ryto radijo banga 1490 AM per Sophie Barcus išgarsintą "Gerąją Naująją Lietuvai".

Malonėkite parašyti laišku!

Klaipėdos uostas 1931 metais
(J. Laurinavičiaus drožinys)

ar gerai girdisi mūsų radijo programa. Parašiusiems prisiųsime Jono Evangelijos knygelę. Mūsų adresas: Lithuanian Ministries, P.O. Box 321, Oak Lawn, IL 60454.

— Salvadoro kariai žygiuoja į kalnus, kuriuos šiomis dienomis užėmė isibrovėliai iš Nikaragvos.

— Sri Lankos prezidentas, pavadinęs po kraštą ir pasakęs daug kalbų, gavo daugiausia balsų rinkimų metu.

— Irano valdovas Chomeini tvirtina, kad Izraelio ir Libano susitarimas naudingas tik Amerikai, o ne kitoms valstybėms.

— Pakistano policija rado 220 svarų herojino automobilyje, kuris iš Indijos turėjo pasiekti Iraną.

— Juo daugiau Sovietų Sąjunga mums grasins, tuo labiau mes privalome būti pasiręžę gintis, — pareiškė vokiečių ministras Woerner.

— Amerikoje yra 32,000 žmonių, sulaukusių 100 metų ar daugiau. Trys ketvirtadaliai jų yra Amerikos moterys, sako surašymo duomenys.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

TRIAMINIC SYRUP
OR
TRIAMINIC-12 TABLETS
FOR ALLERGY RELIEF
THAT'S NOTHING TO
SNEEZE AT

© 1982 Dorsey Laboratories, Division of Sandoz, Inc., Lincoln, Nebraska 68501

JAU ATSPAUSDINTA J. KLAUSEIKIO KNYGA BRONIO RAILOS NUSIBASTYMAI

102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos.

Kaina — \$3, persiuntimas paštu — \$1.

KNYGĄ ISLEIDO CHICAGOS LIETUVIŲ
LITERATŪROS DRAUGIJA.

Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą,
arba rašant tokiu adresu:

Mr. K. Januta,

2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gusen — MINTYS IR DARBIAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunus dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gusen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gusen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAUROS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicago lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15.

Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Naujai pasirodžiusi

DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)

Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.

Chicago, IL 60608

REAL ESTATE

Home, Zeme — Pardavimai
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIŠIŲ NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS.
DEL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAS

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

KAM MOKĖTI NUOMĄ?
GERIAU SKOLĄ.

Gražus mūrinis, 5 kamb., 2 mieg. rūšys ir aukšta pastogė. Garažas. 30 pėdų sklypas. 71-ma ir Francisco, Nebrangus.

2 butų medinis — 5 ir 4 kamb. Didelė pastogė. Garažas. Arti mokyklų. Brighton Parke. \$35,000. Mažas įmokėjimas, savininko paskola.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX
2951 W. 63rd St.
Tel. 436-7878

MISCELLANEOUS FOR SALE
Ivairūs Pardavimai

SURPLUS SUPPLY CATALOG published twice a month is a national listing of all surplus materials for sale or wanted and includes a calendar of upcoming governmental (DPDR) auctions. Over 65 classified headings — surplus electronics, agricultural equipment, communications, avionics, computer, vehicular components, etc. Subscriptions \$8 per 24 issues (1 year). Write, SSC, P.O. Box A81809, San Diego, CA 92138.

REPAIRS — IN GENERAL
Ivairūs Taisyimai

TAISO ORO VĖSINTUVUS,
SĄLDYTUVUS, SKALBIMO
IR DŽIOVINIMO MAŠINAS
BEI KROSNIS.
Herman Dečkys
Tel. 585-6624

KAIP SUDAROM TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali padėti teisininko Prano ŠULC paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga su legališkomis formomis.

Knyga su formomis gauna ma Naujienų administracijoje

"LIUCIJA"

Miko šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

• Jei norite turėti daugiau draugų, tai paieškokite jų pirmiausia savųjų tautiečių tarpe, nes ten greičiausiai juos rasite.

DON'T set his
world on fire

— Naujienos, Chicago, 8, III. Tuesday, June 7, 1983

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turite Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesuose, greitai, garantuoti ir saugiai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

D E M E S I O
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmėnuo automobilio
Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
6645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

Dengiamie ir talsome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti

ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Lėkrodžiai ir drangenybės
Pardavimas ir Taisyimas
2646 West 69th Street
Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS

Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškviatimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance

Good service/Good price
F. Zapolis, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642 - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company
Home Office: Bloomington, Illinois

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.
Seštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d.
Ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.
Seštadieniais pagal susitarimą.
6506 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS